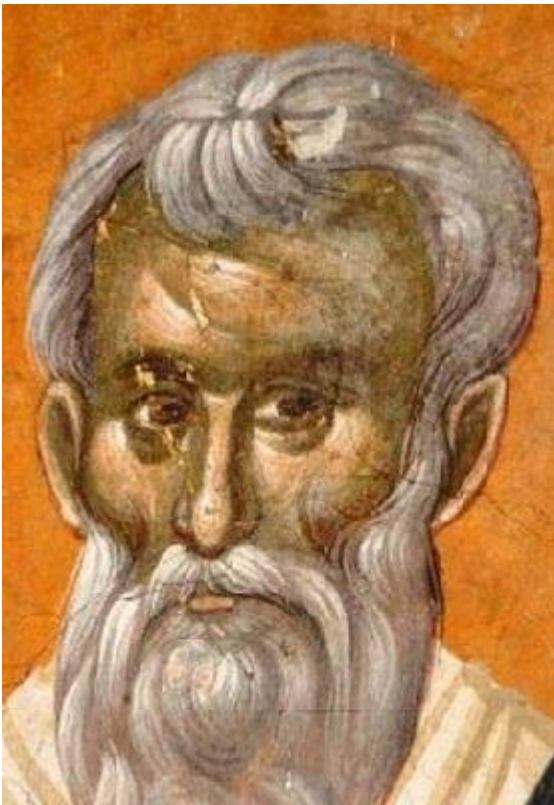

12.03.2014 г. / 19:47:59

Вяра

26.03 по еретическия, †13 март по православния календар - Св. мъченик Александър презвитер. Пренасяне мощите на св. Патриарх Никифор Цариградски

Пренасяне на честните мощи на светия наш отец Никифор, патриарх Цариградски († 846 г.)

*Свети Никифор Изповедник,
патриарх Константинополски.
Фрагмент от стара българска
стенопис, село Старо
Нагоричане, област Македония*

Великият Божий архиерей - свети Никифор*, патриарх Цариградски, - заради благочестивото почитане на светите

икони, бил свален от своята катедра от злочестивия цар Лъв Арменец и заточен на остров Проконис. Тук той прекарал в заточение тринадесет години, през които често търпял поругаване и издевателства над себе си. А след като се преставил в Господа, бил погребан при храма на свети мъченик Теодор в създадения от самия него манастир.

** Свети Никифор отначало бил сановник при двора на императрица Ирина и още като мирянин умело защитавал почитането на светите икони на VII Вселенски събор. В царуването на император Никифор, в 806 година, той бил възведен на патриаршеския престол и управлявал Църквата 9 години, след което бил заточен на остров Проконис. Починал на 2 юни 828 година, като до самата си смърт не престанал чрез своите писания да свидетелства за истината и да изобличава иконоборците. Паметта му се празнува на 2 юни. Б.р.*

След няколко години - след смъртта на злочестивите царе Лъв Арменец, Михаил Валвос и неговия син Теофил - скиптърът на гръцкото царство преминал в ръцете на благочестивата царица Теодора, която управлявала царството заедно със своя малолетен син Михаил*.

** Император Лъв Арменец царувал от 813 до 820 г.; Михаил II Валвос (Заекливият) царувал от 820 до 829 г.; Теофил царувал от 829 до 842 г. Дошлият на власт след тях император Михаил III (842-867) бил четиригодишен, когато встъпил на престола и затова до 855 г. държавата била управлявана от майка му - царица Теодора. Б.р.*

Били починали също и Константинополските лъжепатриарси Теодот Каситер, Теодор Спатарокандилат, след това - Антоний Касимат, и накрая - Йоан, по прозвище Аний, който бил изкусен в словесните хитросплетения. Йоан бил свален от патриаршеския престол от благочестиви хора, тъй като бил

незаконно поставен на него*.

** Тези патриарси управлявали Църквата в периода от 815 до 842 година. Б.р.*

След това Константинополската катедра заел Методий, който възстановил почитането на иконите в светата Църква. Тогава били върнати в Цариград от остров Проконис и честните мощи на Христовия изповедник - патриарх Никифор.

Светейшият патриарх Методий съветвал императрица Теодора така:

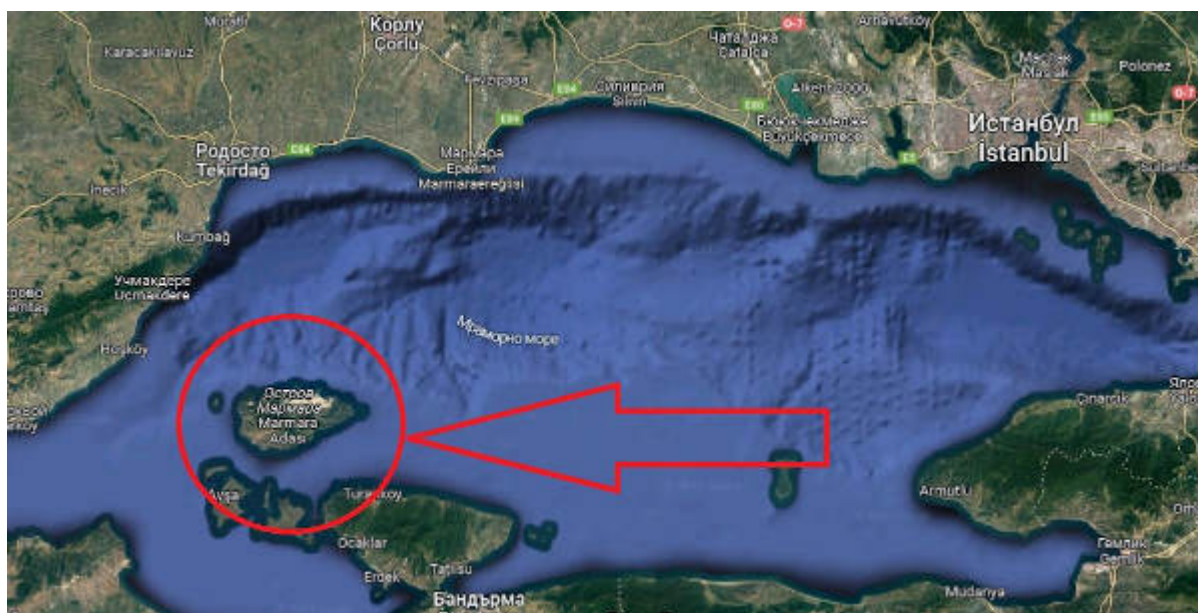
- Не подобава най-добрият от патриарсите - Никифор, който беше изгонен от престола заради православието, и досега - след смъртта си - да се намира в изгнание. Неговото свято тяло трябва да се върне при неговия престол. Защото ние няма да бъдем свободни от грях, ако оставим неговите мощи в заточение, а напротив - ще изглежда така, че като че ли одобряваме неговото изгнание и считаме низвержението му за справедливо. Знаем, че Иосифовото коляно се сподобило с благословение за това, че след четиристотин години пренесло костите на своя праотец от Египет в Ханаанската земя (Бит. 50:25; Изх. 13:19). А ние - синовете на благочестието - нима ще допуснем още дълго да отсъстват мощите на нашия отец, който със своето божествено учение ни е възпитал в правоверието? Сам този царски град, един от най-славните под небето, очаква и жадува да приеме честните останки на своя пастир и е готов да ги пази с благоговение у себе си. Да се възвесели отново невестата Църква за своя жених! Когато той беше жив, Църквата се лиши от него поради царската несправедливост. Нека сега тя да приеме, по заповед на пастирелюбивата царица, неговото упокоено в Господа тяло. Благочестива царице, нали виждаш как народът, когото ти утвърди в правоверието, гори от желание отново да чуе духом, макар и мъртъв, своя пастир. Ако при народа бъдат донесени поне

останките му, той ще го приеме все едно че е жив и ще пази мощите му като безценно съкровище.

Христолюбивата царица Теодора веднага се съгласила с думите на светейшия патриарх и казала:

- Това ще е полезно и за нашите души, а и името ни ще се поменава и ще се прослави в следващите поколения.

Тогава, без да се бави, светейшият патриарх взел със себе си презвитери и монаси и съпроводен от множество народ, заминал за остров Проконис*.

*

Проконис - остров в Мраморно море, който днес

се нарича Мармара. По времето на иконоборческите смутове на този остров били изпращани на заточение много от изповедниците на православната вяра. Б.р.

Като дошъл в манастира на светия мъченик Теодор, патриархът открил ковчега на свети Никифор и всички видели, че честното тяло, което било погребано преди деветнадесет години, напълно се е съхранило. Без да се забелязва дори и следа от тление, то изпускало дивно благоухание.

След като извършил всенощно бдение и Божествена литургия, свети Методий влязъл в гробницата и като

прегърнал и се поклонил на честните мощи на свети Никифор, му казал, сякаш че е жив:

- Преблагжени отче, който във всичко се уподоби на свети Иоан Златоуст! Защото ти понесе същите трудове като него и претърпя същите скърби. Подобно на свети Иоан, ти изобличаваше с дръзновеното си слово беззаконието, несправедливо беше прогонен, и ето - вече повече от тридесет години, - отначало жив, а после и след смъртта си, ти се намираш в заточение. А сега дари нас, твоите възлюбени синове, с присъствието си и се върни при нас в своята страна. Твоят народ, който те обича, ще те приеме, както и преди - с радост. Безбожният цар, който незаконно те изгони от Църквата, прие достойно за делата си наказание - лиши се и от царството, и от самия си живот. А сега благочестивите царе те възвръщат, като да си жив, в твоята църква. Заедно с мен те, като христолюбиви нейни синове, очистиха Църквата от еретическите скверноти и възвърнаха нейното благолепие, каквото имаше тя и преди, благодарение на твоите трудове. Погледни на събралите се тук твои чеда; всички те дойдоха от по-близките градове, а останалите, които живеят далеч оттук, с нетърпение те очакват. Не ги оставяй скърбящи и осиротели! Нека твоят град да приеме мощите ти като най-скъпоценен дар! Защото с тях той ще се възвеличи и украси неизмеримо повече, отколкото с всякакви царски съкровища.

Светейшият патриарх Методий повдигнал мощите на светията и ги поставил в нов ковчег, след което събралото се свято множество от клирици и народ, с псалмопения пренесло мощите в кораба. Вдигнали платната и скоро пристигнали в Цариград.

А благочестивата царица Теодора и сина ѝ Михаил, заедно с целия синклит, клир и с множество народ, изпълнени с неизказана радост, излезли на пристанището със запалени

свещи, кадила и с песнопения, за да посрещнат честните мощи на своя свят патриарх Никифор. Като приели неговите свети останки, те най-напред ги понесли в съборната църква “Света София”, откъдето патриарх Никифор бил изгонен.

Пренасянето на светите мощи станало в тринадесетия ден на месец март - на същия ден, в който свети Никифор бил прогонен от зловерния цар.

Когато настъпила вечерта, в църквата “Света София” било извършено всенощно бдение, а на сутринта честните мощи били пренесени в храма на светите Апостоли и положени там с благоговение. Тогава било постановено и празнуването на паметта на Христовия изповедник Никифор - за слава на Христа, нашия Бог, Когото славим заедно с Отца и Светия Дух. Амин.

**Тропарь святителю Никифору, патриарху
Константинопольскому, исповеднику, глас 4**

Прави́ло ве́ры и о́браз крото́сти,/ возде́ржа́ния учи́теля/ яви́
тя ста́ду твоemú,/ Я́же веще́й Исти́на:/ се́го ра́ди стяжа́л еси́
смире́нием вы́сокая,/ нището́ю бога́тая,/ о́тче Ники́форе,/ моли́
Христа́ Бо́га// спасти́ся душа́м на́шим.

Перевод: *Правилом веры и
образом кротости, воздержания учителем явила тебя
стаду твоему Непреложная Истина. Потому ты
приобрел смирением – высокое, нищетою – богатство. Отче
Никифор, моли Христа Бога о спасении душ наших.*

**Ин тропарь святителю Никифору, патриарху
Константинопольскому, исповеднику, глас 4**

И́же перво́роднаго Ца́рства о́тец,/ право́рныея служ́бы
и́стинный па́стырь бысть, преподо́бне,/ Ца́ря гра́да, Це́ркви
всех ма́тере яви́ся свети́льник, Ники́форе,/ моли́ Христа́ Бо́га, //

да спасёт души наша.

Перевод: *Как патриарх Империи, ты был истинным пастырем православного богослужения, преподобный, Царьграда (Константинополя) и матери всех Церкви (Вселенский Патриархат) явился светильником, Никифор, моли Христа Бога о спасении наших душ.*

**Кондак святителю Никифору, патриарху
Константинопольскому, исповеднику, глас 1**

Лик патриаршеский святую твою память/ хвалами и пёсньми,
Никифоре, чествует,/ в предложении бо прият душу твою,
славне. / Тем днесь честная Церковь, величаючи Христа
Царя,// славит Единого Человеколюбца.

Перевод: *Собрание патриархов святую твою память хвалами и песнями, Никифор, чествует, потому что приняло упокоившуюся душу твою, достойный славы. Поэтому сегодня досточтимая Церковь, превознося Христа Царя, прославляет Единого Человеколюбца.*

**Ин кондак святителю Никифору, патриарху
Константинопольскому, исповеднику, глас 4**

Победы венец с Небесё, о Никифоре преславне, яко приём от
Бога,/ спасай верою почитающих тя,// яко
священноначальника Христова и учителя.

Перевод: *Получивший с Небес от Бога венец победы, о Никифор преславный, спасай с верой почитающих тебя, как иерарха Христова и учителя.*

**В помет на светия мъченик Александър
(† ок. 305-311 гг.)**

Свети Александър се прославил като мъченик по време на едно от езическите гонения срещу християните. Сред тъмата на езическото нечестие той просиял като светозарна звезда със своето благочестие. Изобличавайки безумието на идолослужителите и проповядвайки християнската вяра, той обърнал към Христа и кръстил много езичници в град

Пидна. С тези свои действия предизвикал срещу себе си гнева на идолопоклонниците. Те ненавиждали неговото дръзновение и не могли да понесат силата на боговдъхновените му слова, затова го нападнали и завързали, след което го подложили на жестоки и безпощадни мъчения. С тях искали да го принудят да принесе жертви на идолите, но като по никакъв начин не успели да го склонят към това, го осъдили да бъде посечен с меч. С благодарствена молитва към Бога светият мъченик склонил главата си под меча и така предал святата си душа в ръцете на Господа.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}